

Kulturdepartementet

Vår fil: B18-ÅTS001

Vårt arkiv: 042

Saksbehandler: Åsta Tale Strand

Oslo 5. mars 2018

Høring om endringer i regelverk om merverdiavgifts-kompensasjon for frivillige organisasjoner

Momskompensasjonsordningen er svært viktig for FFOs medlemsorganisasjoner. 70 av organisasjonene har så langt mottatt kompensasjon. En del av disse vil avgi eget høringssvar.

FFO er glad for at det foreslås endringer i ordningen som gjør den mer treffsikker og som så langt som mulig oppfyller målsettingen om å kompensere nært opp til krone for krone. Vi er samtidig glad for at det gjøres grep for å forenkle ordningen. Det er nødvendig for at den skal være like tilgjengelig for både små organisasjoner uten sekretariat og de store og mer profesjonelle aktørene innenfor frivilligheten.

FFO har deltatt aktivt i Frivillighet Norge sitt nettverksarbeid, og vi er fornøyd med at Frivillighet Norge gjør en grundig innsats for å sikre forslag til endringer som er omforent. Vi vil derfor støtte opp om forslagene og kommentarene som framkommer i Frivillighet Norge sitt høringssvar. Det er naturlig for Frivillighet Norge, med sitt medlemsgrunnlag, å levere et grundigere høringssvar enn det som er aktuelt for FFO. Det er ikke noe i Frivillighet Norge sitt høringssvar som vil stå i motstrid til FFO sine organisasjoners interesser.

Frivillighet Norge representerer en enda større bredde enn FFO med våre 82 medlemsorganisasjoner. Vi vil derfor i vårt svar trekke fram det som er spesielt viktig for FFOs organisasjoner.

Samstemmighet om krone for krone

Vi vil innledningsvis kommentere ordlyden i departementet sitt høringsnotat der det står «Deler av frivillig sektor ønsker en tettere kobling mellom faktiske merverdiavgiftskostnader og kompensasjon». Det kan se ut som det er en oppfatning at frivilligheten ikke er enig om krone for krone-kompensasjonen, d.v.s at frivilligheten ikke er helt samstemmig i ønsket om å ha en så treffsikker ordning som mulig der det er en tettere kobling mellom faktiske merverdiavgiftskostnader og kompensasjon. Vi synes det er uheldig at det har festet seg et slikt inntrykk, og det stemmer ikke med opplevelsen FFO har fått gjennom de prosessene vi har vært en del

av. Vi opplever at det er stor enighet om målet, men at det har vært diskusjoner og ulike oppfatninger av hvilke innretninger som er nødvendig for å komme fram til felles mål.

Tiltak for forenkling og treffsikkerhet

Foreslåtte tiltak om forenkling vil også bidra til større treffsikkerhet. Å gjøre ordningen lett tilgjengelig for alle er en viktig del av rettferdighetstankegangen. Det krever at ordningen er fleksibel og tar hensyn til at frivilligheten er sammensatt av små og store, lokale og nasjonale samt organisasjoner med svært ulike målgrupper.

For å gjøre ordningen treffsikker bør kravet om at alle organisasjonsledd i samme organisasjon skal søke etter samme modell fjernes. Det generelle bildet av at organisasjoner med større omsetning har prosentvis mindre momskostnader gjelder ikke alle. Derfor vil det være hensiktsmessig at det sentrale leddet kan søke dokumentert samtidig som underledd søker i forenklet modell der dette best kan imøtekomme ønsker om både forenkling og treffsikkerhet. Det er også organisasjoner som i dag er momspliktige og for disse vil det også være mer praktisk å få refundert momsen gjennom det ordinære momssystemet. En slik mulighet med 0-sats, må utredes som en av flere valgmuligheter.

Rettighetsfesting og full momskompensasjon

Da vedtaket om full momskompensasjon ble gjort, ble det tatt som en selvfølge at også pengene skulle følge med. Dessverre har frivilligheten opplevd at gapet mellom søknader og kompensasjon har økt fra år til år.

Den negative utviklingen har også vært bakgrunnen for et samlet Storting sitt vedtak våren 2017: I juni 2017 vedtok et enstemmig Storting følgende:

”Stortinget ber regjeringen styrke momskompensasjonsordningen til frivillige organisasjoner gjennom en opptrappingsplan og utvikling av ordningen som sikrer at midlene kommer organisasjoner som er basert på frivillighet til gode”.

Å sikre full momskompensasjon vil kreve en overslagsbevilgning. En rettighetsfesting vil være veien å gå for å oppfylle vedtaket fra et enstemmig Storting.

Om paraplyorganisasjoner

I høringsnotatet problematiseres kompensasjon til paraplyorganisasjoner og dette vurderes opp mot krav om frivillig innsats. I høringsnotatet står følgende:

Paraplyorganisasjoner har ikke underledd, men medlemmer som er selvstendige organisasjoner som søker om kompensasjon på egen hånd.

FFO er glad for at det konkluderes med at frivillig innsats er avgjørende for at paraplyorganisasjoner fremdeles skal kunne søke momskompensasjon. Vi reagerer likevel på formuleringen og vil påpeke faktiske feil i høringsnotatet. Dette kan fort bli sannheter som blir stående. Paraplyorganisasjoner er forskjellige. For FFOs vedkommende er det både lokale ledd og en betydelig frivillig innsats som både tillitsvalgte og brukerrepresentantene utfører. Her er det betydelig ulønnet og frivillig arbeid.

Vurdering av paraplyorganisasjoner er et viktig punkt for oss fordi vi de siste årene har flere eksempler der det stilles spørsmål med paraplyorganisasjoners tilskuddsberettigelse. I 2017 ble det gjort endringer i Norsk Tipping sitt regelverk for tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner. Der kan ikke paraplyorganisasjoner lengre motta støtte.

Ny momskompensasjonsordning for frivillighetsbygg.

Momskostnader knyttet til rehabilitering og vedlikehold av bygg kompenseres ikke slik ordningen nå er utformet. Idrettsanlegg har fått sin egen momskompensasjonsordning. Det er også mange andre grupper som har egne bygg; rehabiliteringsinstitusjoner, forsamlingsarenaer mv. Disse mottar i dag ikke kompensasjon, selv om det også for disse påløper relativt store kostnader. FFO mener det bør etableres en egen kompensasjonsordning for bygg eid av frivillige organisasjoner.

Studieforbund

FFO har registrert at studieforbund med varierende argumentasjon har vært holdt utenfor ordningen. Da ordningen ble innført var det sagt at alle som deltok i den tidligere tjenestemomskompensasjonsordningen skulle være med videre. Dette ble likevel ikke resultatet.

Studieforbundet Funkis, som er et forbund der de fleste av FFOs medlemsorganisasjoner er med, vil tilfredsstillende alle formelle krav og har en betydelig frivillig aktivitet både nasjonalt og lokalt. Argumentasjonen for at de holdes utenfor er uforståelig. I høringsnotatet står det «Etter forvaltningspraksis mottar ikke studieforbund kompensasjon». FFO opplever ikke dette som et argument. Vi mener at studieforbund som bidrar til frivillig aktivitet, og som ellers tilfredsstiller kriteriene i ordningen, skal ha rett til kompensasjon.

Iverksettingstidspunkt

Det foreslår at nytt regelverk skal tre i kraft fra 2018. Hva organisasjonene har budsjettert med for 2018 kan være et argument imot. Likevel er det slik at en utsetting vil være å utsette innføring av både under- og overkompensasjon. Her vil noen ha fordeler og andre ulemper.

Et annet forhold kan være at større endringer kan ha behov for mer tid før iverksetting. Bl.a. vil det for mange organisasjoner være en jobb å sørge for at alle underledd blir registrert i frivillighetsregisteret. Om dette har vært varslet helt fra starten betyr det ikke at alle organisasjoner har gjort de grep som trengs for å ha dette på plass.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON

Eva Buschmann/s
Styreleder



Lilly Ann Elvestad
generalsekretær